

Bác sĩ Phan Thị Giao Uyên -

1. GIỚI THIỆU CHUNG VÀ DỊCH TỄ HỌC

Đau thần kinh sau zona (Postherpetic Neuralgia - PHN) là biến chứng mãn tính phổ biến, nghiêm trọng của bệnh zona thần kinh (Acute Herpes Zoster - AHZ). Đây là một dạng đau thần kinh dai dẳng, xuất phát từ tổn thương dây thần kinh cảm giác do sự tái hoạt động của virus Varicella Zoster (VZV). PHN thường không thể dự đoán chính xác về sự khởi phát, đặc biệt ở nhóm đối tượng nguy cơ cao như người cao tuổi và người suy giảm miễn dịch.

Cơ chế bệnh sinh và Dịch tễ học

Sau lần nhiễm trùng ban đầu gây bệnh thủy đậu, virus VZV không bị tiêu diệt hoàn toàn mà vẫn lưu trữ ở trạng thái tiềm tàng trong các hạch thần kinh cảm giác rồi sau này sống và hạch thần kinh sống. Hơn 95% dân số trưởng thành có các kháng thể phát triển mang kháng thể VZV và do đó có nguy cơ tái phát bệnh. Khi hệ miễn dịch trung gian tế bào suy giảm—do tuổi tác, căng thẳng, bệnh lý nền mãn tính hoặc liệu pháp ức chế miễn dịch—virus sẽ tái hoạt động, nhân lên, di chuyển dọc theo dây thần kinh ra da, gây nên các cơn đau rất dữ dội trở lại của bệnh zona thần kinh.

Theo thống kê nghiên cứu Olmsted County, tỷ lệ mắc AHZ trong cộng đồng là 3,6 ca trên 1.000 người-năm. Tỷ lệ này tăng vọt theo độ tuổi: đạt 7,1 ca/1.000 người-năm ở độ tuổi 70 và lên tới 12,0 ca/1.000 người-năm ở nhóm người từ 80 tuổi trở lên. Khoảng 51% tổng số ca mắc AHZ xảy ra ở nhóm người trên 60 tuổi, mặc dù nhóm này chỉ chiếm 23% dân số.

[Xem tiếp tại đây](#)